

M. ZRINŠČAK, *Oblik*

bačkoga Sveučilišta Matije Mesića, Stjepana Spevca, Antuna Kržana i Koste Vojnovića, splitskoga liječnika i slikara Frane Bratanića, portrete članova obitelji Marasović, Dojmi, Rubelli i Topić. Autor je oltarnih slika po dalm. crkvama (Split, Trogir, Skradin, Sinj, Sali, Srednje Selo na Šolti, Stari Grad). Izrazitiju lik. vrijednost imaju Zuccarovi realistički portreti, slike s folklornim motivima i religiozne slike u duhu tal. akademizma druge pol. XIX. st. Izlagao u Zagrebu 1876. i 1879. na umjetničko-obrtničkoj izložbi.

LIT.: K. *Prijatelj*, Splitski slikari XIX. stoljeća (katalog), Split 1959, str. 18. — A. Petričić, Zadarski slikari u XIX. st., Radovi HIJZ, 1959, 4–5, str. 236. — Slikarstvo XIX. stoljeća u Hrvatskoj (katalog), Zagreb 1961, str. 59–60 i 218. — K. *Prijatelj*, Slikarstvo u Dalmaciji od 1784. do 1884, Split 1989. D. Ki.

ZUPPA, Antun, slikar i grafičar (Split, 17. X. 1897–19. IV. 1969). Poslije kraćeg studija arhitekture u Beogradu pohađa Akademiju u Münchenu; potom privatno studira grafiku u Pragu, Münchenu i Berlinu. Diplomirao je na Akademiji u Zagrebu 1931. Bio je nastavnik crtanja u Splitu i Zagrebu. U razdoblju između dvaju svj. r. radi slike i grafike s istaknutom socijalnom tematikom: portretira mali svijet lučkoga Splita i bogate skorojeviće (*Kupačice*, 1931; *Sa splitske obale*, 1936; *U gostionici*, 1938). Objavio mape grafika *Tamne varijacije* (1938) i *Zlatni vijek* (1968). Poslije 1945. slika ulja i akvarele s lirskim temama kupačica i cvijeća (*Kupačice*, 1955; *Ruža*, 1966). Ilustrirao knjige M. Prousta *U traženju izgubljena vremena* (1952–63). — Samostalno je izlagao u Splitu (1931, 1934, 1938, 1955, 1958, 1960, 1962, 1966, 1967, 1968) i Zagrebu (1950, 1964). Retrospektivna izložba priređena mu je u Splitu 1979.

LIT.: V. *Rismondo*, Izložba Antuna Zuppe, Novo doba, 15. IX. 1938. — C. *Fisković*, »Tamne varijacije« Antuna Zuppe, Hrvatski glasnik, 25. XII. 1939. — D. *Keckemet*, Antun Zuppa — umjetnik u sjeni, ČIP, 15. I. 1955. — V. *Rismondo*, Antun Zuppa — crteži, Split 1975. — D. *Keckemet*, Antun Zuppa (katalog), Split 1979. — G. *Gamulin*, Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća, I, Zagreb 1987. D. Ki.

ZVEČAJ, selo J od Karlovca. U Gornjemu Zvečaju nad Mrežnicom stoje ostaci grada *Zvečaja* (unutar kuće br. 1). Grad je bio u posjedu Zvečajskih i Frankopana Ozaljskih. Potkraj XVII. st. pripojio ga je general Herberstein karlovačkome generalatu, a 1777. kameni materijal Zvečaja upotrijebljen je za gradnju Jozefinske ceste. Grad je imao četverokutni tlocrt s valjkastim kulama na uglovima, a u sredini je bila gl. kula kružna tlocrta. — U Donjemu Zvečaju, na mjestu drvene područne kapele iz 1673, izgrađena je 1693. jednobrodna kapela Sv. Ivana Krstitelja s poligonalnim svetištem i predvorjem (zazidano) sa zidanom propovjedaonicom i oltarnom menzom. Uz brod je 1741. dozidan zvonik. Svetište je presvođeno, a nad brodom je strop. U crkvi su tri vrlo vrijedna kasnorenesansna oltara (gl. oltar Sv. Ivana Krstitelja iz 1687, bočni oltari Sv. Ivana Nepomuka iz 1687. i Bl. Dj. Marije iz 1689) i ormar ranobaroknoga tipa (oko 1687), rokokoko kandilo, orgulje J. Heilingera (Karlovac 1836). Crkva je obnavljana u XIX. i poč. XX. st.

LIT.: R. *Lopašić*, Oko Kupe i Korane, Zagreb 1895, str. 318–324. — G. *Szabo*, SG, str. 61–62. — A. *Horvat*, Između gotike i baroka, Zagreb 1975. — D. *Cvitanović*, Sakralna arhitektura baroknog razdoblja, Zagreb 1985. — M. *Kruhek*, Graditeljska baština karlovačkog Pokuplja, Karlovac 1993. A. Ht.

ZVEČAJ, ostaci utvrđenoga grada na Vrbasu J od Banje Luke, Bosna i Hercegovina. Prvi se put spominje 1404. u vlasništvu Hrvoja Vukčića Hrvatinića. Turci su ga prvi put zauzeli 1463, ali ga je sljedeće godine zauzeo kralj Matijaš Korvin i uključio u Jajačku banovinu. Turci ga ponovno osvajaju 1528. Ostaci grada u vrlo su trošnu stanju.

LIT.: M. *Vego*, Naselja bosanske srednjovjekovne države, Sarajevo 1957, str. 142. D. Br.

ZVERINAC, otočić Z od Zadra; prvi se put spominje 1421. kao *Suiran*, a u XVI. st. kao *Suirinaz*. Najstariji tragovi nastanjenosti, u uvali Poripišće, potječu iz rim. doba (mozaici, zidovi kuća, krovni crijevovi i dr.). Iz sr. vijeka očuvani su temelji jednobrodne crkvice s polukružnom apsidom i nekoliko kuća. Spominje se i crkva Sv. Dominika. Potkraj XVII. st. otok postaje posjed zadarske plemićke obitelji Fanfogna, koja je tu 1746. sagradila barokni dvorac i crkvicu posvećenu Sv. Ignaciju.

A. ZUPPA, *Autoportret*. Muzej grada Splita

